

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาผู้บริหารอปท. ในจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. ในจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท.

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารอปท. ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 162 ราย แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารเทศบาลจำนวน 16 ราย และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 146 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทุกราย โดยใช้แบบสอบถาม ที่มีคำถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเฉลี่ย

1.3 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.3.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริหารอปท. พบว่า ผู้บริหารเทศบาลเป็นเพศชาย และเพศหญิงเท่ากัน ในขณะที่ ผู้บริหารอบต. เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง แนวโน้มอายุในแต่ละช่วงของผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ไปในทิศทางเดียวกัน มีอายุเฉลี่ยเกือบเท่ากัน คือ 44.50 ปี และ 44.79 ปี ตามลำดับ แต่อายุน้อยที่สุดและอายุมากที่สุด นั้น แตกต่างกัน โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลมีระดับการศึกษาสูงกว่า ผู้บริหารอบต. แต่ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี แนวโน้มระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันของผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันโดยเฉลี่ย แตกต่างกัน คือ

ผู้บริหารเทศบาล 4.88 ปี แต่ผู้บริหารอบต. 6.05 ปี โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลมีรายได้ต่อเดือนมากกว่าผู้บริหารอบต. โดยผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 26,218.75 บาท และ 20,458.56 บาท ตามลำดับ โดยภาพรวมผู้บริหารส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่ม เคยได้รับการอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ คือ ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. ได้รับการอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ เฉลี่ย 1.17 ครั้ง และ 1.98 ครั้ง ตามลำดับ

1.3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารอปท. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. จำนวน 9 ภารกิจ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีความเห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของภาพรวมแต่ละภารกิจ พบว่า ผู้บริหารอปท. มีความเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 9 ภารกิจ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร
- 2) การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- 3) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม
- 4) การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) การกระจายพันธุ์
- 6) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 7) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- 8) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และ
- 9) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตามลำดับ

สำหรับผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท.ในระดับมากเหมือนกัน 9 ภารกิจ ดังนี้

1) ภารกิจการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน มี 2 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐและอปท. ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และ 2) รัฐและอปท. ร่วมดำเนินการสรุปผลข้อมูล สำหรับเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับปานกลางเหมือนกัน มี 1 เรื่อง ได้แก่ อปท. ดำเนินการสำรวจข้อมูลการเกษตร ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางแต่ผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก มี 3 เรื่อง ได้แก่ 1) สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบกับข้อเท็จจริง 2) รัฐดำเนินการกำหนดวิธีการสำรวจ และ 3) รัฐดำเนินการออกแบบการสำรวจ

2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน มี 5 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐให้แนวทางพัฒนาการเกษตรแก่อปท. เพื่อประกอบการจัดทำแผนของอปท. 2) อปท. รวบรวม

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน 3) อปท. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน 4) เกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และ 5) อบต. กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ทั้งนี้ การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางแต่ผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก มี 1 เรื่อง ได้แก่ รัฐให้ข้อมูล/คำปรึกษาแก่ อปท. เพื่อประกอบการจัดทำแผนของอปท. และเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยในระดับมากแต่ผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง มี 2 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการจัดทำแผนด้วยตนเอง และ 2) เลขานุการศูนย์บริการฯ กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

3) การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน ทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐให้ข้อมูลความรู้และวิชาการที่จะให้บริการและเผยแพร่แก่อปท. 2) อปท. นำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ในการบริการ/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป และ 3) สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุมตรวจสอบการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี) แต่การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยไม่เหมือนกัน

4) การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน ทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. ร่วมกับรัฐสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) อปท. ร่วมกับรัฐรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) รัฐกับอปท. ร่วมกันศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) รัฐกับอปท. ร่วมกันพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) รัฐกับอปท. ร่วมกันทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6) รัฐกับอปท. ร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเครือข่าย แต่การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยไม่เหมือนกัน

5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน มี 10 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐและอปท. ร่วมดำเนินการพยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช 2) รัฐและอปท. ร่วมบริการวินิจฉัยศัตรูพืช 3) รัฐถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 4) รัฐให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 5) อปท. ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกร

ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 6) รัฐและอปท. ร่วมกันรณรงค์ในการควบคุมศัตรูพืชในท้องถิ่น 7) รัฐให้คำแนะนำปรึกษาอปท. ในการรณรงค์ควบคุมศัตรูพืชในท้องถิ่น 8) ส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตร กำกับ/ควบคุมการวินิจฉัยศัตรูพืช 9) สำนักงานเกษตรอำเภอตรวจสอบการวินิจฉัยศัตรูพืชขั้นต้น และ 10) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตร ตรวจสอบมาตรฐานการวินิจฉัยศัตรูพืชของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อเนื่องทุก 4 ปี ทั้งนี้การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย มีความแตกต่างกัน ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยในระดับมาก แต่ผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง มี 4 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช 2) อปท. ให้บริการสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกร 3) อปท. ให้บริการเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกร และ 4) อปท. ดำเนินการจัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร

6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. สำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ 2) อปท. สำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการรวมกลุ่ม 3) รัฐให้การสนับสนุนทางวิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร และ 4) รัฐจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร แต่การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

7) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน ทั้ง 11 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. จัดหาปัญหาความต้องการในการรวมกลุ่มของเกษตรกร 2) อปท. คัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่มของเกษตรกร 3) รัฐกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก เช่น การทัศนศึกษา การอบรม ให้ความรู้ เป็นต้น 4) อปท. รวบรวมสมาชิกเกษตรกรที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ 5) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรแก่เกษตรกร 6) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านการจัดการแก่เกษตรกร 7) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านการตลาดแก่เกษตรกร 8) รัฐร่วมกับอปท. จัดหาสมาชิกกลุ่มในการออมทรัพย์หรือลงทุน 9) รัฐร่วมกับอปท. สนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด เป็นต้น 10) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับอปท. ประเมินผลการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในแนวตั้ง และ 11) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับอปท. ประเมินผล

การสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในแนวนอน แต่การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

8) การกระจายพันธุ์ดี โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน มี 4 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐผลิตพันธุ์ดีให้แก่อปท. 2) เลขานุการศูนย์ฯ กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ 3) เกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ และ 4) อบต. กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ ทั้งนี้การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด แต่ผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก มี 2 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. นำพันธุ์ดีที่ได้รับจากรัฐไปขยายพันธุ์ และ 2) อปท. นำพันธุ์ดีที่ขยายไปกระจายให้แก่เกษตรกร

9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยภาพรวม ทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งมี 3 เรื่อง 2) การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร ซึ่งมี 3 เรื่อง 3) การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ ซึ่งมี 2 เรื่อง และ 4) การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ ซึ่งมี 5 เรื่อง นั้น ทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมากเหมือนกันในทุกประเด็นและทุกเรื่อง แต่การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

1.3.3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท..ในภาพรวมแต่ละภารกิจ และภาพรวม 9 ภารกิจ โดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

1.3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจไม่มาก สำหรับกลุ่มของผู้บริหารอปท. บางส่วนที่มีปัญหาได้ระบุว่า มีปัญหาและมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีปัญหา

เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจไม่มาก สำหรับกลุ่มของผู้บริหารอปท. ที่มีปัญหา ได้ระบุว่า มีปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว เหมือนกันทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐดำเนินการออกแบบการสำรวจ 2) รัฐดำเนินการกำหนดวิธีการสำรวจ 3) อปท. ดำเนินการสำรวจข้อมูลการเกษตร 4) รัฐและ อปท. ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 5) รัฐและ อปท. ร่วมดำเนินการสรุปผลข้อมูล และ 6) สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบกับข้อเท็จจริง แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

(2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว เหมือนกันทั้ง 8 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐให้ข้อมูล/คำปรึกษาแก่อปท. เพื่อประกอบการจัดทำแผนของอปท. 2) รัฐให้แนวทางพัฒนาการเกษตรแก่อปท. เพื่อประกอบการจัดทำแผนของอปท. 3) อปท. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน 4) อปท. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน 5) อปท. ดำเนินการจัดทำแผนด้วยตนเอง 6) เลขานุการศูนย์บริการฯ กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 7) เกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และ 8) อบต. กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

(3) การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ไม่เหมือนกันทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐให้ข้อมูลความรู้และวิชาการที่จะให้บริการและเผยแพร่แก่อปท. 2) อปท. นำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ในการบริการ/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป และ 3) สำนักงานเกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุมตรวจสอบการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี)

(4) การรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ไม่เหมือนกันทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. ร่วมกับรัฐสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) อปท. ร่วมกับรัฐรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) รัฐกับอปท. ร่วมกันศึกษาวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) รัฐกับอปท. ร่วมกันพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) รัฐกับอปท. ร่วมกันทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6) รัฐกับอปท. ร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเครือข่าย

(5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าวเหมือนกันทั้ง 14 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. ดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช 2) รัฐและอปท. ร่วมดำเนินการพยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช 3) รัฐและอปท. ร่วมบริการวินิจฉัยศัตรูพืช 4) รัฐถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 5) รัฐให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช 6) อปท. ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช 7) อปท. ให้บริการสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกร 8) อปท. ให้บริการเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกร 9) รัฐและอปท. ร่วมกันรณรงค์ในการควบคุมศัตรูพืชในท้องถิ่น 10) รัฐให้คำแนะนำปรึกษาอปท. ในการรณรงค์ควบคุมศัตรูพืชในท้องถิ่น 11) อปท. ดำเนินการจัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร 12) ส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตร กำกับ/ควบคุมการวินิจฉัยศัตรูพืช 13) สำนักงานเกษตรอำเภอตรวจสอบการวินิจฉัยศัตรูพืชขั้นต้น และ 14) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตร ตรวจสอบมาตรฐานการวินิจฉัยศัตรูพืชของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นต่อเนื่องทุก 4 ปี แต่การเรียงลำดับจากคำร้องละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

(6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ไม่เหมือนกันทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. สำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ 2) อปท. สำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการรวมกลุ่ม 3) รัฐให้การสนับสนุนทางวิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร และ 4) รัฐจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร

(7) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ไม่เหมือนกัน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. จัดหาปัญหาความต้องการในการรวมกลุ่มของเกษตรกร 2) อปท. คัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่มของเกษตรกร 3) รัฐกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก เช่น การทัศนศึกษา การอบรมให้ความรู้ เป็นต้น 4) อปท. รวบรวมสมาชิกเกษตรกรที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ 5) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรแก่เกษตรกร 6) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านการจัดการแก่เกษตรกร 7) รัฐร่วมกับอปท. ให้ความรู้ด้านการตลาดแก่เกษตรกร 8) รัฐร่วมกับอปท. จัดหาสมาชิกกลุ่มในการอบรมหรือลงพื้นที่ 9) รัฐร่วมกับอปท. สนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด เป็นต้น และ 10) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับอปท. ประเมินผลการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในแนวตั้ง และเหมือนกัน 1 เรื่อง คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ร่วมกับอปท. ประเมินผลการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายใน
 แนวนอน แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

(8) การกระจายพันธุ์ โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท.

บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว เหมือนกัน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐ
 ผลิตพันธุ์ดีให้แก่อปท. 2) อปท. นำพันธุ์ดีที่ได้รับจากรัฐไปขยายพันธุ์ 3) อปท. นำพันธุ์ดีที่ขยาย
 ไปกระจายให้แก่เกษตรกร 4) เลขานุการศูนย์ฯ กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/
 ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ 5) เกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบ
 คุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ และ 6) อบต. กำกับ/
 ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้
 แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

(9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ก. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหาร

เทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจเหมือนกัน
 3 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหา/ความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกร
 2) รัฐและอปท. ร่วมทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และ 3) รัฐดำเนินการถ่ายทอด
 เทคโนโลยีการเกษตร แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

ข. การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล

และผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว เหมือนกัน 3
 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐและอปท. จัดทำแผนการลงทุนร่วมกัน 2) รัฐและอปท. ร่วมหาแหล่งเงินทุน/
 สนับสนุน และ 3) อปท. และกลุ่มในชุมชนดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ แต่การ
 เรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

ค. การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ โดยภาพรวมผู้บริหาร

เทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ไม่
 เหมือนกัน 2 เรื่อง ได้แก่ 1) อปท. รับจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ ตามแบบฟอร์ม และ
 2) อปท. ออกบัตรสมาชิกศูนย์บริการฯ

ง. การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ โดยภาพรวมผู้บริหาร

เทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว
 เหมือนกัน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) รัฐให้คำปรึกษา อปท. ในการคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้ง
 เป็นศูนย์บริการฯ 2) อปท. คัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ 3) อปท.
 ให้บริการแก่สมาชิกศูนย์ฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร 4) อปท. ให้บริการแก่สมาชิก

ศูนย์บริการฯ ในด้านการให้บริการช่วยเหลือการเกษตร เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์เครื่องมือการเกษตร เป็นต้น และ 5) อปท. ให้บริการแก่สมาชิกศูนย์บริการฯ ในด้านการบริการประสานการช่วยเหลือจากทางราชการ แต่การเรียงลำดับจากคำร้อยละมากไปหาน้อย ไม่เหมือนกัน

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ประกอบด้วยข้อเสนอแนะใน 9 ภารกิจ ดังนี้

(1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. บางส่วนให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เหมือนกัน โดยผู้บริหารเทศบาลส่วนน้อยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรประสานกับอปท. ในการตรวจสอบ/ออกแบบสำรวจ/ทำการสำรวจข้อมูล และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่าการออกแบบสำรวจต้องดูพื้นที่เป็นหลัก ควรมีการวิเคราะห์แบบร่วมกัน แบบสำรวจควรครอบคลุมทุกด้าน อปท. ออกแบบสำรวจเองจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนกว่า รัฐควรจัดบุคลากรเข้าสำรวจเนื่องจากบุคลากรของอปท. ไม่เพียงพอ การกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบข้อมูล ควรตรวจสอบให้ตรงกับความเป็นจริง และควรมอบภารกิจทั้งหมดคืนให้กรมส่งเสริมการเกษตร

(2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า การออกแบบสำรวจต้องดูพื้นที่เป็นหลัก ควรมีการวิเคราะห์แบบร่วมกัน อปท. ออกแบบสำรวจเองจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนกว่า แบบสำรวจควรครอบคลุมทุกด้าน รัฐควรจัดบุคลากรเข้าสำรวจเนื่องจากบุคลากรของอปท. ไม่เพียงพอ การกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบข้อมูล ควรตรวจสอบให้ตรงกับความเป็นจริง และควรมอบภารกิจทั้งหมดคืนให้กรมส่งเสริมการเกษตร

(3) การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้อปท. ดำเนินการเองในประเด็นการดำเนินการกำกับ/ควบคุมตรวจสอบการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี) และรัฐควรสนับสนุนเอกสารเผยแพร่ให้อปท.

(4) การรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐควรให้ความรู้ด้านการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เจ้าหน้าที่อปท. และควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการสำรวจและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

(5) การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน คือ รัฐควรจัดทำสื่อ/เอกสาร เผยแพร่ความรู้ให้อปท. และเกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่

เจ้าหน้าที่และอปท. เพื่อให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่อปท. รัฐควรสนับสนุนสารเคมี และเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่อปท. และรัฐควรถ่ายโอนบุคลากรและงบประมาณให้แก่อปท. ส่วนผู้บริหารอปท. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เหมือนกับผู้บริหารเทศบาล คือ ควรมีแนวทางการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช รัฐควรสนับสนุนวิทยากร และองค์ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่อปท. และรัฐควรร่วมกับอปท. ดำเนินการจัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร

(6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารอปท.

ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้อปท. ในการสำรวจความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ และการรวมกลุ่ม

(7) การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม โดยภาพรวมผู้บริหารอปท.

ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและงบประมาณให้อปท. เพื่อจัดหาปัญหาความต้องการ และคัดเลือกแกนนำในการรวมกลุ่มของเกษตรกร รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและงบประมาณให้อปท. เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูปถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด เป็นต้น ควรให้อปท. ดำเนินการจัดหาสมาชิกกลุ่มในการออมทรัพย์หรือลงหุ้น รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูปถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาดเอง และไม่ควรใช้วิธีการที่เปรียบเหมือนการบังคับให้มีการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในแนวตั้ง

(8) การกระจายพันธุ์ โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท.

ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน คือ รัฐควรจัดหาพันธุ์พืชให้อปท. ตามแผนพัฒนาการเกษตรและความต้องการของเกษตรกร ควรดำเนินการร่วมกันในการวางแผนการติดตาม/ตรวจสอบคุณภาพโดยตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสำนักงานเกษตรอำเภอและอปท. และผู้บริหารอปท. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่ไม่เหมือนกับผู้บริหารเทศบาล. ว่า รัฐต้องมีการรับรองพันธุ์ดีก่อนจัดส่งให้อปท. ควรให้ความรู้แก่อปท. ในการกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ ควรมีตัวแทนจากสำนักงานเกษตรร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพฯ และถ่ายทอดความรู้ให้อปท. ด้านการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้ ควรจัดสรรบุคลากรเพิ่มเติมให้อปท. เพื่อดำเนินการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้

(9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ก. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหาร

อบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้อปท. ดำเนินการรวบรวมปัญหา/ความต้องการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกรเอง รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและงบประมาณในการจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ควรให้อปท. ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเอง

ข. การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล

และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน คือ รัฐควรดำเนินการด้านงบประมาณและแหล่งทุนกรณีเป็นระดับตำบล ส่วนกลุ่มย่อยควรให้อปท. ดำเนินการ และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่แตกต่างจากผู้บริหารเทศบาล. ว่า รัฐควรให้คำปรึกษากับอปท. และกลุ่มในการดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ

ค. การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ โดยภาพรวมผู้บริหาร

อบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ดำเนินการ รัฐควรร่วมกับอปท. รับจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ และควรสนับสนุนวิทยากรและองค์ความรู้ในการดำเนินการ

ง. การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ โดยภาพรวมผู้บริหาร

เทศบาลและผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน คือ ควรแก้ไขระเบียบการจัดตั้งให้สามารถตั้งได้ตามสภาพพื้นที่ กรณีที่อปท. มีพื้นที่คาบเกี่ยวกันในตำบลเดียวกัน และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะที่แตกต่างจากผู้บริหารเทศบาล. ว่า ควรให้อปท. ดำเนินการเอง เพราะอปท. มีฐานข้อมูลอยู่แล้ว ควรตั้งคณะกรรมการจากหลายฝ่ายในการดำเนินการคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ รัฐควรร่วมกับอปท. คัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ และควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของอปท. เพื่อให้คำแนะนำประจำศูนย์บริการฯ ในการให้บริการสมาชิกศูนย์บริการฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร ด้านการให้บริการช่วยเหลือการเกษตร เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์เครื่องมือการเกษตร และด้านการบริการประสานการช่วยเหลือจากทางราชการ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารอปท. ในจังหวัดเพชรบุรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

2.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้บริหารอปท. พบว่า ผู้บริหารเทศบาล เป็นเพศชาย และเพศหญิงเท่ากัน ในขณะที่ ผู้บริหารอบต. เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับ สมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 90) ที่พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผลการศึกษานี้ พบว่า แนวโน้มอายุในแต่ละช่วงของผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ไปในทิศทางเดียวกัน มีอายุเฉลี่ยเกือบเท่ากัน คือ 44.50 ปี และ 44.79 ปี ตามลำดับ แต่อายุน้อยที่สุดและอายุมากที่สุด นั้น แตกต่างกัน ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 90) ที่พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอายุระหว่าง 41-45 ปี จะเห็นได้ว่าผู้บริหารอปท. อยู่ในวัยกลางคน

ด้านการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลมีระดับการศึกษาสูงกว่าผู้บริหารอบต. แต่ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างจากสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 90) ที่พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารอปท. ในปัจจุบันมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าเดิม

ด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ผลการศึกษา พบว่า แนวโน้มระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันของผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันโดยเฉลี่ย แตกต่างกัน คือ ผู้บริหารเทศบาล 4.88 ปี แต่ผู้บริหารอบต. 6.05 ปี

ด้านรายได้ ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลมีรายได้ต่อเดือนมากกว่าผู้บริหารอบต. โดยผู้บริหารเทศบาลมีรายได้ต่อเดือนน้อยที่สุด และรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยมากกว่าผู้บริหารอบต. แต่มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด น้อยกว่าผู้บริหารอบต. โดยผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 26,218.75 บาท และ 20,458.56 บาท ตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้บริหารอบต. มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันโดยเฉลี่ย สูงกว่าผู้บริหารเทศบาล จึงทำให้มีรายได้ต่อเดือนมากที่สุดมากกว่าผู้บริหารเทศบาล แตกต่างจากผลการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 90) ที่พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ต่อปีระหว่าง 100,001-150,000 บาทต่อปี

ด้านการอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่ม เคยได้รับการอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ โดยผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ที่เคยได้รับการอบรม ได้รับการอบรม เฉลี่ย 1.17 ครั้ง และ 1.98 ครั้ง ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม มีผู้บริหารเทศบาลหนึ่งในสี่ และผู้บริหารอบต. มากกว่าหนึ่งในห้า ไม่เคยได้รับการอบรม ดังนั้น การอบรมความรู้เรื่องการถ่ายโอนภารกิจ อาจยังไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารอปท. ยังคงไม่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การปฏิบัติการกิจที่ถ่ายโอนในลักษณะดำเนินการ

ร่วมกันระหว่างรัฐกับท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทการเป็นเจ้าภาพ ประกอบกับผู้บริหารอปท. ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันที่น้อย อาจทำให้นโยบายในการดำเนินงานมีการปรับเปลี่ยนตามผู้บริหาร ซึ่งอาจส่งผลให้การดำเนินการด้านการเกษตรไม่ต่อเนื่องขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่ละคนจะเห็นว่าภารกิจใดสำคัญกว่า สอดคล้องกับสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 90) กล่าวว่า อปท. มีความจำเป็นมากที่สุดในการพัฒนาการเกษตรและทราบการถ่ายโอนภารกิจในระดับทราบพอสมควร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ฝ่าย ควรมีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนประสบความสำเร็จสูงสุดแก่เกษตรกรต่อไป

2.2 ความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารอปท. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. โดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. ในระดับมากทั้ง 9 ภารกิจ และโดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจไม่มาก สำหรับกลุ่มของผู้บริหารอปท. บางส่วนที่มีปัญหา ได้ระบุว่ามีปัญหาและมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

2.2.1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. มีความคิดเห็นระดับปานกลางเกี่ยวกับการให้อปท. ดำเนินการสำรวจข้อมูลการเกษตร และมีความคิดเห็นในระดับมากในการให้รัฐและอปท. ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลข้อมูล ซึ่งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอปท. บางส่วนมีปัญหาในการดำเนินการตามประเด็นดังกล่าว โดยผู้บริหารเทศบาลส่วนน้อยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรประสานกับอปท. ในการตรวจสอบ/ออกแบบสำรวจ/ทำการสำรวจข้อมูล และผู้บริหารอปท. ส่วนน้อย ให้ข้อเสนอแนะว่า การออกแบบสำรวจต้องดูพื้นที่เป็นหลัก ควรมีการวิเคราะห์แบบร่วมกัน แบบสำรวจควรครอบคลุมทุกด้าน รัฐควรจัดบุคลากรเข้าสำรวจเนื่องจากบุคลากรของอปท. ไม่เพียงพอ การกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบข้อมูล ควรตรวจสอบให้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 96) ที่กล่าวว่า การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรนั้น ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการเก็บ และควรจัดทำข้อมูลในระดับหมู่บ้าน/ตำบล ตลอดจนการจัดทำทะเบียนเกษตรกรทุกครัวเรือนให้ครบถ้วน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับของชุมชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และหน่วยงานในชุมชน สามารถใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากขึ้น จะเห็นได้ว่า หากการสำรวจข้อมูลดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจะได้ข้อมูลที่

ถูกต้อง เป็นจริง สามารถตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากกว่าดำเนินการโดยรัฐ หรืออปท. เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล พบว่า ผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็นระดับปานกลางในประเด็นรัฐให้ข้อมูลคำปรึกษาแก่อปท.เพื่อประกอบการจัดทำแผนของอปท. และผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยระดับปานกลางในประเด็นให้อปท. ดำเนินการจัดทำแผนด้วยตนเอง และให้เลขานุการศูนย์บริการฯ กำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยทั้งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. บางส่วนมีปัญหาคำเนินการตามประเด็นดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยมีข้อเสนอแนะว่ารัฐกับอปท. ควรดำเนินการร่วมกันในประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผน ดำเนินการจัดทำแผน ควบคุมและตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และจากผลการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 96-97) พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาที่ผ่านมาเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในลักษณะจากบนสู่ล่าง เป็นการพัฒนาที่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจสังคมของชุมชน ทำให้การวางแผนพัฒนาประสบผลสำเร็จไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น หากจะให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา จะต้องมีความรู้แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เป็นอย่างชุมชนต้องการ โดยการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลนั้นต้องมีการเตรียมความพร้อมของชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วมให้ชุมชนปรับวิถีคิดและวิธีการทำงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

2.2.3 การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยที่มีปัญหาในการนำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ในการบริการ/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป การกำกับ/ควบคุมตรวจสอบการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี) โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ รัฐให้ข้อมูลความรู้และวิชาการที่จะให้บริการและเผยแพร่แก่อปท. ซึ่งการบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไม่มีผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารอปท. ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ และมีการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามภารกิจในบางภารกิจน้อยเกินไป จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจในแนวทางการปฏิบัติ สอดคล้องกับน้อยประเสริฐ ปฏิสังข์ (2546: 56) ที่กล่าวว่าที่ผ่านมาหน่วยงานต้นสังกัดมีการประสานงานมายังอบต. น้อยเกินไป จนทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติจริง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 92) ที่กล่าวว่าภารกิจที่ถ่ายโอนบางภารกิจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งบางภารกิจเป็นหน้าที่ของอปท. จะต้องทำหรือเลือกทำ ทำให้ขาดการประสานงานระหว่างราชการกับท้องถิ่นไม่สัมพันธ์กัน

2.2.4 การรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้บริหารอบต.

ส่วนน้อยมีปัญหาในการดำเนินการรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาดำเนินการร่วมกันในการรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นถือเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าต่อท้องถิ่น หากมีการสำรวจ รวบรวม ทดสอบ และวิจัยที่ดีแล้วจะเป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อท้องถิ่นและชุมชนใกล้เคียงเป็นอย่างมาก ดังนั้น รัฐควรให้ความรู้ด้านการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เจ้าหน้าที่อปท. และควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการสำรวจและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับ สมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 97) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติการรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการกระตุ้นให้เกิดการสืบค้นข้อมูลภูมิปัญญา การศึกษาวิจัย ทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ นวัตกรรมทางการเกษตร เป็นการรวบรวมข้อมูลความรู้เทคโนโลยีพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ นำไปผสมผสานกับเทคโนโลยีแผนใหม่ในการปรับระบบการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร ที่นำไปสู่การพึ่งตนเองในที่สุด

2.2.5 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช ผู้บริหารเทศบาลมีความคิดเห็น

ในระดับปานกลางในเรื่องการให้อปท. ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และผู้บริหารอบต. มีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่อง อปท. ดำเนินการสำรวจการระบาดของศัตรูพืช อปท. ให้บริการสารเคมี เครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและดำเนินการจัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร ซึ่งผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยมีปัญหาในเรื่องดังกล่าว รวมถึงการดำเนินการจัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร โดยให้ข้อเสนอแนะว่า รัฐควรจัดทำสื่อ/เอกสารเผยแพร่ความรู้ให้แก่อปท. และเกษตรกรในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่และอปท. เพื่อให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่อปท. สนับสนุนสารเคมีและเครื่องมือในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่อปท. และควรถ่ายโอนบุคลากรและงบประมาณให้แก่อปท. จะเห็นได้ว่าการสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นภารกิจที่สำคัญ เพราะ หากอปท. รับภารกิจไปดำเนินการ อปท. จะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร และงบประมาณที่เพียงพอ และจะต้องช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันทีที่มีการระบาดของศัตรูพืช สอดคล้องกับ สมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 97) ที่กล่าวว่า การที่อปท. มีบทบาทในการดูแลการพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้แก่เกษตรกรในกรณีที่มีแนวโน้มการระบาดในพื้นที่ จะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ได้ทันเหตุการณ์ ดังนั้น ควรต้องปรับแก้ไขวิธีการเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร

2.2.6 การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาลไม่มีปัญหาในการดำเนินการ แต่มีผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยที่มีปัญหาในการสำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ การสำรวจหาความต้องการความรู้ของเกษตรกรในการรวมกลุ่มการจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรโดยรัฐ และรัฐให้การสนับสนุนทางวิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร เนื่องจากอปท. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ และขาดงบประมาณในการดำเนินการ แตกต่างจากการศึกษาของสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 98) ที่พบว่า การดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกร เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร โดยการสำรวจหาความต้องการฝึกอบรมอาชีพการเกษตรและการจัดอบรมอาชีพ โดยอปท. กำหนดพื้นที่เป้าหมาย รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลหรือความต้องการ เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรของชุมชน เสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อวางแผนในการฝึกอบรมต่อไป มีความเหมาะสมในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้อปท.

2.2.7 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม ผู้บริหารเทศบาล ส่วนน้อยที่มีปัญหาการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร่วมกับอปท. ประเมินผลการสร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในแนวนอน ส่วนผู้บริหารอบต. ประมาณหนึ่งในห้ามีปัญหาเรื่อง การจัดหาปัญหาความต้องการในการรวมกลุ่มของเกษตรกร การรวบรวมสมาชิกเกษตรกรที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ และร่วมดำเนินการกับรัฐในการสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด เป็นต้น เนื่องจากผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยกล่าวว่า ขาดงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินการ และเกษตรกรขาดการมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม ดังนั้น รัฐควรจัดอบรมให้ความรู้แก่อปท. ในการดำเนินการตามภารกิจให้มากขึ้น รวมทั้งควรมีการประสานทำความเข้าใจระหว่างรัฐกับอปท. ทั้งในแนวดิ่งและแนวนอนให้มากขึ้น สอดคล้องกับสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 92) ที่กล่าวว่า อบต. ยังขาดงบประมาณ หากถ่ายโอนภารกิจแล้ว ควรถ่ายโอนงบประมาณให้เพียงพอแก่ความต้องการของท้องถิ่น ภารกิจที่ถ่ายโอนแล้ว บางภารกิจที่มีงบประมาณ ยังล่าช้า และไม่เข้าใจขั้นตอนการใช้จ่ายงบประมาณ เช่นเดียวกับผลการศึกษานโยบายประเสริฐ ปฏิสังข์ (2546: 56) ที่กล่าวถึงความชัดเจนในเรื่องวิธีการ และงบประมาณว่า หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่สามารถถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติให้อบต. รับทราบโดยละเอียดได้ อีกทั้งวิธีการปฏิบัติในเรื่องงบประมาณยังมีความสับสนอยู่ว่าอบต. จะเกี่ยวข้องกับงบประมาณนี้อย่างไร (รอกการโอนงบประมาณหรือทำเรื่องเสนอของงบประมาณ)

2.2.8 การกระจายพันธุ์ พบว่า ผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นด้วยมากที่สุดและผู้บริหารอบต. เห็นด้วยมากในเรื่อง อปท. นำพันธุ์ดีที่ได้รับจากรัฐไปขยายพันธุ์ และนำพันธุ์ดีที่

ขยายไปกระจายให้แก่เกษตรกร แต่ยังมีผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารอบต. บางส่วนที่มีปัญหาในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าอปท. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร งบประมาณที่มีไม่เพียงพอ และไม่มีสถานที่ที่จะดำเนินการด้านการกระจายพันธุ์ ซึ่งปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร

2.2.9 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก แต่มีผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. บางส่วนมีปัญหาในการดำเนินการรวบรวมปัญหา/ความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเกษตรกร โดยรัฐร่วมกับอปท. ทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้รัฐดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เนื่องจากขาดการร่วมมือจากเกษตรกร ไม่มีการดำเนินการในทางปฏิบัติที่แท้จริงในบางแห่ง และอปท. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร สอดคล้องกับสมเกียรติ ทะฤาษี (2547: 92) ที่กล่าวว่า อบต. ขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่มีประสบการณ์ และความรู้ด้านการส่งเสริมการเกษตร เช่นเดียวกับผลการศึกษาของน้อยประเสริฐ ปฏิสังข์ (2546: 57) ที่กล่าวว่า บุคลากรของอบต. ในปัจจุบันไม่มีความรู้ในการกิจที่จะถ่ายทอด และปัจจุบันอบต. มีปริมาณงานจำนวนมาก บวกกับงานที่จะถ่ายทอดมาในอนาคต จึงอาจเกิดปัญหาหากไม่มีการจัดสรรถ่ายทอดบุคลากรมาให้อบต. ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านให้แก่อปท. หรืออปท. ควรพิจารณาเพิ่มอัตราบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจได้บรรลุผล

2) การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก แต่มีผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยมีปัญหาในการร่วมกับรัฐจัดทำแผนการลงทุนร่วมกัน ร่วมหาแหล่งเงินทุน/สนับสนุน และร่วมกับกลุ่มในชุมชนดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ โดยผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยเห็นว่า การลงทุนทางธุรกิจการเกษตรไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม อปท. ขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ และขาดความร่วมมือจากเกษตรกร ซึ่งปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร

3) การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก แต่มีผู้บริหารอบต. มากกว่าหนึ่งในห้ามีปัญหาในเรื่อง การออกบัตรสมาชิกศูนย์บริการฯ และผู้บริหารอบต. ประมาณหนึ่งในห้า มีปัญหาในเรื่อง การรับจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ โดยผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยระบุว่า ขาดบุคลากรและ

งบประมาณในการดำเนินการจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ และเกษตรกรเกิดความเบื่อหน่าย และไม่ให้ความสนใจในการจดทะเบียน ซึ่งปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร โดยควรมีการประชาสัมพันธ์ในภาพกว้างให้เกษตรกรทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับการจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ

4) การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. มีความเห็นด้วยในระดับมาก แต่มีผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารอบต. บางส่วนที่มีปัญหาในการดำเนินการในเรื่องรัฐให้คำแนะนำในการคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ การคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ การให้บริการแก่สมาชิกศูนย์บริการฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร การให้บริการช่วยเหลือการเกษตร เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์เครื่องมือการเกษตร เป็นต้น และให้บริการในด้านการบริการประสานการช่วยเหลือจากทางราชการ โดยผู้บริหารเทศบาลส่วนน้อยมีความเห็นว่า ศูนย์บริการฯ ไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการและให้บริการแก่เกษตรกร และไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการโดยตรง และผู้บริหารอบต. ส่วนน้อยเห็นว่า อบต. ขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องแก้ไข เพราะมีผลกระทบต่อการให้บริการแก่เกษตรกร

โดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. ในระดับมากทั้ง 9 ภารกิจ และโดยภาพรวมผู้บริหารอปท. มีปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามภารกิจไม่มาก สำหรับกลุ่มของผู้บริหารอปท. บางส่วนที่มีปัญหา ได้ระบุว่ามีปัญหาและมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสรุปตามตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ความคิดเห็นโดยภาพรวมของผู้บริหารอปท. เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้กับอปท. และสรุปความคิดเห็นของผู้บริหารอปท. บางส่วนเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ.

ภารกิจ	ระดับความคิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	มาก	1.1 ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรระดับตำบลอปท. ไม่ได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1.1 ควรประสานกับอปท. ในการตรวจสอบ/ออกแบบสำรวจ/ทำการสำรวจข้อมูล
		1.2 ไม่ได้รับทราบการสำรวจข้อมูล/	1.2 การออกแบบสำรวจต้องดูพื้นที่เป็นหลัก

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความคิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		แบบสำรวจ/ผลสำรวจ	1.3 ควรมีการวิเคราะห์แบบร่วมกัน
		1.3 ขาดฐานข้อมูลด้านการเกษตร	1.4 ควรออกแบบสำรวจข้อมูลให้ครอบคลุมทุกด้าน
		1.4 ไม่ได้รับแจ้งให้วางแผน/ศึกษาแบบสำรวจ	1.5 ควรให้อปท. ออกแบบสำรวจเองจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนกว่า
		1.5 การสำรวจข้อมูลไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประชาชน	1.6 รัฐควรจัดบุคลากรเข้าสำรวจ เนื่องจากบุคลากรของอปท. ไม่เพียงพอ
		1.6 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเกษตร	1.7 การกำกับ/ควบคุม/ตรวจสอบข้อมูลควรให้ตรงกับความเป็นจริง
		1.7 ขาดบุคลากรในการสำรวจข้อมูลการเกษตร	1.8 ควรมอบภารกิจทั้งหมดคืนให้กรมส่งเสริมการเกษตร
2. การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	มาก	2.1 ไม่มีแผนพัฒนาด้านการเกษตรไว้เป็นแนวทางในการวางแผนของเกษตรกร	2.1 ควรมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรร่วมกัน ระหว่างรัฐ อปท.
		2.2 ไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วนพอในการวางแผน มีเพียงแผนหรือกรอบแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับชาติ/จังหวัด/อำเภอ ระยะ 3-5 ปี	2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำแผนควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา
		2.3 ขาดบุคลากร/งบประมาณในการดำเนินการ	2.3 รัฐควรจัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและอปท. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรที่เป็นแนวทางเดียวกัน
		2.4 ขาดการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.4 รัฐและอปท. ควรดำเนินการร่วมกันในการควบคุมและตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
			2.5 ควรมอบภารกิจทั้งหมดคืนกรมส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากบางแห่งขาดการปฏิบัติที่จริงจังกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความ คิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
3. การบริการ ข้อมูลและ เผยแพร่ ประชา สัมพันธ์	มาก	3.1 รัฐให้ข้อมูลความรู้และ วิชาการที่จะใช้บริการ/เผยแพร่ แก่อปท. 3.2 การนำข้อมูลที่ได้รับจากรัฐไปใช้ ในการบริการ/เผยแพร่ประชา สัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรทั่วไป 3.3 การบริการข้อมูลและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ไม่มีผลในทาง ปฏิบัติที่ชัดเจนปิดความรับผิดชอบ ระหว่างหน่วยงานกันเอง	3.1 ควรให้อปท. ดำเนินการเองใน ประเด็นการดำเนินการกำกับ/ควบคุม ตรวจสอบการบริการข้อมูลและ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ข้อมูลการ ผลิต การตลาด เทคโนโลยี) 3.2 รัฐควรมีการสนับสนุนเอกสาร เผยแพร่ด้านการเกษตรให้อปท.
4. การรวบรวม ส่งเสริม พัฒนาภูมิ ปัญญา ท้องถิ่น	มาก	4.1 ร่วมกับรัฐสำรวจ/รวบรวม/ ทดสอบภูมิปัญญาท้องถิ่น 4.2 ร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเครือข่าย 4.3 ร่วมกับรัฐศึกษาวิจัยภูมิปัญญา ท้องถิ่น 4.4 ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาดำเนินการ ร่วมกันในการรวบรวมส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4.5 ขาดบุคลากรและงบประมาณ ในการดำเนินการ	4.1 รัฐควรให้ความรู้ด้านการวิจัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เจ้าหน้าที่อปท. 4.2 ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการ สำรวจและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. การสำรวจ ช่วยเหลือ ป้องกันกำจัด ศัตรูพืช	มาก	5.1 อปท. ดำเนินการสำรวจการ ระบาดของศัตรูพืช 5.2 อปท. ดำเนินการจัดการควบคุม ศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร 5.3 อปท. ให้บริการเครื่องมือในการ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่ เกษตรกร เนื่องจากขาดเครื่องมือ และความพร้อมในการดำเนินการ 5.4 อปท. ให้บริการสารเคมีในการ	5.1 ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่อปท. และ อาสาสมัครเกษตรกร เพื่อให้สามารถ วินิจฉัยศัตรูพืช พร้อมให้คำแนะนำ เบื้องต้นในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช แก่เกษตรกรเมื่อมีการระบาดเกิดขึ้น ในพื้นที่ 5.2 รัฐควรจัดทำสื่อ/เอกสารเผยแพร่ ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช แก่อปท.

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความ คิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		ป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกร เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการ ดำเนินการ	5.3 ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ให้แก่อปท. 5.4 ควรสนับสนุนสารเคมี และ เครื่องมือ ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช แก่อปท.
5.5	อปท. ให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่ เกษตรกรในการป้องกันและกำจัด ศัตรูพืช เนื่องจากอปท. ไม่มี บุคลากรที่มีความรู้ด้านการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช		5.5 ควรถ่ายโอนบุคลากรและงบประมาณ ให้แก่อปท. 5.6 รัฐควรมีแนวทางการสำรวจการ ระบาดของศัตรูพืช
5.6	ร่วมกับรัฐบริการวินิจฉัย ศัตรูพืชโดยขาดการวินิจฉัยที่ ถูกต้อง เนื่องจากขาดข้อมูลและ ความชำนาญที่เพียงพอ		5.7 รัฐควรสนับสนุนวิทยากร และองค์ ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช แก่อปท.
5.7	สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับ ส่วนกลางของกรมส่งเสริมการ- เกษตร ตรวจสอบมาตรฐาน การวินิจฉัยศัตรูพืชของเจ้าหน้าที่ ท้องถิ่นต่อเนื่องทุก 4 ปี เนื่องจาก ระยะเวลานานเกินไป		5.8 รัฐควรร่วมกับอปท. ดำเนินการ จัดการควบคุมศัตรูพืชให้แก่เกษตรกร
5.8	ส่วนกลางของกรมส่งเสริมการ- เกษตร กำกับ/ควบคุมการวินิจฉัย ศัตรูพืช		
5.9	ร่วมกับรัฐดำเนินการพยากรณ์ เดือนการระบาดของศัตรูพืช		
5.10	รัฐถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
5.11	สำนักงานเกษตรอำเภอตรวจ สอบการวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น		
5.12	รัฐให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
5.13	ร่วมกับรัฐณรงค์ในการควบคุม ศัตรูพืชในท้องถิ่น		

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความคิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		5.14 รัฐให้คำปรึกษาอปท. ในการ รณรงค์ควบคุมศัตรูพืชใน ท้องถิ่น	
6. การฝึกอบรม อาชีพการ เกษตร	มาก	6.1 การสำรวจหาความต้องการ ความรู้ของเกษตรกรในการ พัฒนาอาชีพและการรวมกลุ่ม 6.2 รัฐจัดการฝึกอบรมและสนับสนุน วิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ เกษตรกร 6.3 อปท. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ด้านการเกษตร 6.4 ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	6.1 รัฐควรสนับสนุนงบประมาณให้อปท. ในการสำรวจหาความต้องการความรู้ ของเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพ และการรวมกลุ่ม
7. การรวมกลุ่ม และพัฒนา กลุ่ม	มาก	7.1 อปท. การจัดหาปัญหาความ ต้องการในการรวมกลุ่มของ ของเกษตรกร 7.2 อปท. รวบรวมสมาชิกเกษตรกร ที่มีปัญหาความต้องการเข้าเป็น กลุ่มผู้เรียนรู้ 7.3 ร่วมกับรัฐสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่ม รายได้ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหาร พัฒนาการ ผลิต การตลาด เป็นต้น 7.4 อปท. คัดเลือกแกนนำในการ รวมกลุ่มของเกษตรกร 7.5 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับอปท. ประเมินผลการ สร้างเครือข่าย/รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่าย ทั้งในแนวนอน และแนวตั้ง 7.6 รัฐกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึก เช่น การทัศนศึกษา การอบรมให้	7.1 รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและ งบประมาณให้อปท. เพื่อจัดหาปัญหา ความต้องการและคัดเลือกแกนนำใน การรวมกลุ่มของเกษตรกร 7.2 รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและ งบประมาณให้อปท. เพื่อสนับสนุน ให้กลุ่มเพิ่มรายได้ด้วยการจัดทำ กิจกรรม เช่น แปรรูปถนอมอาหาร พัฒนาการผลิต การตลาด เป็นต้น 7.3 ควรให้อปท. ดำเนินการจัดหาสมาชิก กลุ่มในการอบรมหรือลงพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเพิ่มรายได้ ด้วยการจัดทำกิจกรรม เช่น แปรรูป ถนอมอาหารพัฒนาการผลิต การตลาดเอง 7.4 ไม่ควรใช้วิธีการที่เปรียบเหมือนการ บังคับให้มีการสร้างเครือข่าย/ รวมกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่ม เครือข่ายในแนวตั้ง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความคิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		ความรู้ เป็นต้น	
		7.7 ร่วมกับรัฐในการให้ความรู้ ด้านเทคโนโลยีการเกษตร ด้านการจัดการ และด้านการ ตลาดแก่เกษตรกร	
		7.8 ร่วมกับรัฐจัดหาสมาชิกกลุ่มในการ อบรมหรือลงหุ้น	
		7.9 เกษตรกรขาดการมีส่วนร่วม และ กระตือรือร้นในการรวมกลุ่ม และพัฒนากลุ่ม	
		7.10 ขาดงบประมาณในการ ดำเนินการ	
8. การกระจาย พันธุ์	มาก	8.1 อบต. กำกับ/ควบคุมตรวจสอบ คุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/ รับรองการดำเนินงานผลิต/ ขยายพันธุ์ไม้	8.1 ควรดำเนินการร่วมกันในการวางแผน การติดตาม/ตรวจสอบคุณภาพ โดย ตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่าง สำนักงานเกษตรอำเภอและอปท.
		8.2 เลขาธิการศูนย์ฯ กำกับ/ควบคุม/ ตรวจสอบคุณภาพตรงตามพันธุ์/ ตรวจสอบ/รับรองการดำเนินงาน ผลิต/ขยายพันธุ์ไม้	8.2 ควรให้ความรู้แก่อปท. ในการกำกับ/ ควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพตรงตาม พันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการ ดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้
		8.3 อปท. นำพันธุ์ดีที่ได้รับจากรัฐ ไปขยายพันธุ์	8.3 ควรจัดสรรบุคลากรเพิ่มเติมให้อปท. เพื่อเพื่อดำเนินการควบคุม/ตรวจสอบ คุณภาพตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับ รองการดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้
		8.4 อปท. นำพันธุ์ดีที่ขยายไป กระจายให้แก่เกษตรกร	8.4 รัฐควรจัดหาพันธุ์พืชให้อปท. ตาม แผนพัฒนาการเกษตรและความ ต้องการของเกษตรกร
		8.5 เกษตรอำเภอกำกับ/ควบคุม/ ตรวจสอบคุณภาพตรงตาม พันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการ ดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้	8.5 รัฐควรมีการรับรองพันธุ์ดีก่อนจัดส่ง ให้อปท.
		8.6 อปท. ไม่มีบุคลากรที่มี ความรู้ด้านการเกษตร	8.6 ควรมีตัวแทนจากสำนักงานเกษตร ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ
		8.7 อปท. ไม่มีงบประมาณที่เพียงพอ	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความ คิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		และไม่มีสถานที่ที่จะดำเนินการ ด้านการกระจายพันธุ์	คุณภาพและถ่ายทอดความรู้ให้อปท. ด้านการควบคุม/ตรวจสอบคุณภาพ ตรงตามพันธุ์/ตรวจสอบ/รับรองการ ดำเนินงานผลิต/ขยายพันธุ์ไม้
9. ศูนย์บริการฯ และถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตร ประจำตำบล	มาก		
9.1 การถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตร		9.1.1 ร่วมกับรัฐจัดทำแผนถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร 9.1.2 รัฐดำเนินการรวบรวมปัญหา /ความต้องการการถ่ายทอด เทคโนโลยีของเกษตรกร 9.1.3 รัฐดำเนินการถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร 9.1.4 ขาดการร่วมมือจากเกษตรกร 9.1.5 ไม่มีการดำเนินการในทาง ปฏิบัติที่แท้จริงในบางแห่ง 9.1.6 อปท. ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตร	9.1.1 ควรให้อปท. ดำเนินการรวบรวม ปัญหา/ความต้องการการถ่ายทอด เทคโนโลยีของเกษตรกรเอง 9.1.2 รัฐควรสนับสนุนวิทยากรและงบประมาณ ในการจัดทำแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 9.1.3 ควรให้อปท. ดำเนินการถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรเอง
9.2 การลงทุน ทางธุรกิจ การเกษตร		9.2.1 อปท. และกลุ่มในชุมชน ดำเนินการตามแผนการ ลงทุนทางธุรกิจ 9.2.2 ร่วมกับรัฐจัดทำแผนการลง ทุนร่วมกัน 9.2.3 ร่วมกับรัฐหาแหล่งเงินทุน/ สนับสนุน 9.2.4 การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร ไม่มีการดำเนินการที่เป็น	9.2.1 รัฐควรดำเนินการด้านงบประมาณ และแหล่งทุนกรณีเป็นระดับตำบล ส่วนกลุ่มย่อยควรให้อปท. ดำเนินการเอง 9.2.2 รัฐควรให้คำปรึกษากับอปท. และ กลุ่มในการดำเนินการตามแผนการ ลงทุนทางธุรกิจ

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความ คิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		รูปธรรม	
		9.2.5 อปท. ขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ	
		9.2.6 ขาดความร่วมมือจากเกษตรกร	
9.3 การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ		9.3.1 อปท. ออกบัตรสมาชิกศูนย์บริการฯ และการรับจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ	9.3.1 ควรให้คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ ดำเนินการเอง
		9.3.2 ขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ	9.3.2 รัฐควรร่วมกับอปท. รับจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ
		9.3.3 เกษตรกรมีความเบื่อบ่อยและไม่ให้ความสนใจในการจดทะเบียน	9.3.3 ควรสนับสนุนวิทยากรและองค์ความรู้ในการดำเนินการ
9.4 การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ		9.4.1 อปท. ให้บริการแก่สมาชิกศูนย์บริการฯ ในด้านการให้บริการช่วยเหลือการเกษตร เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์เครื่องมือการเกษตร เป็นต้น	9.4.1 ควรแก้ไขระเบียบการจัดตั้งให้สามารถตั้งได้ตามสภาพพื้นที่ กรณีที่อปท. มีพื้นที่คาบเกี่ยวกัน ตำบลเดียวกัน
		9.4.2 การคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ	9.4.2 ควรให้อปท. ดำเนินการเอง เพราะอปท. มีฐานข้อมูลอยู่แล้ว
		9.4.3 อปท. ให้บริการแก่สมาชิกศูนย์บริการฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตร	9.4.3 ควรตั้งคณะกรรมการจากหลายฝ่ายในการดำเนินการคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ
		9.4.4 รัฐให้คำปรึกษาอปท. ในการคัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ	9.4.4 รัฐควรร่วมกับอปท. คัดเลือกศูนย์ที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์บริการฯ
		9.4.5 อปท. ให้บริการในด้านการประสานการช่วยเหลือจากทางราชการ	9.4.5 ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของอปท. เพื่อให้คำแนะนำประจำศูนย์บริการฯ ในด้านการให้ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรด้านการให้บริการช่วยเหลือการเกษตร
		9.4.6 ศูนย์บริการฯ ไม่มีความพร้อม	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ภารกิจ	ระดับความคิดเห็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		ที่จะดำเนินการและให้บริการแก่เกษตรกร	เช่น การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การบริการอุปกรณ์เครื่องมือ
	9.4.7	ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการโดยตรง	การเกษตรเป็นต้น และด้านการบริการประสานการช่วยเหลือจาก
	9.4.8	ขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ	ทางราชการ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละภารกิจสรุปได้ ดังนี้

3.1.1 การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รัฐควรออกแบบสำรวจข้อมูลให้ครอบคลุมทุกด้าน และควรดำเนินการสำรวจร่วมกันระหว่างรัฐกับอปท. เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตรวจสอบได้และเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่สำรวจได้ต้องเป็นข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น ส่วนกลางของกรมส่งเสริมการเกษตร สามารถนำไปประมวลผลเพื่อกำหนดทิศทางของประเทศได้

3.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล รัฐควรมีการบูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกับแผนพัฒนาท้องถิ่นของอปท. เพื่อให้อปท. นำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป รัฐควรจัดทำทางเลือกการเกษตร และคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ และอปท. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรที่เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรควรทบทวนระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับอปท. และผู้บริหารระดับนโยบายควรมีการประสานความร่วมมือในการกำหนดกรอบเวลาให้เป็นไปในทิศทาง

3.1.3 การบริการข้อมูลและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รัฐควรมีการสนับสนุน เอกสารเผยแพร่ด้านการเกษตร ข้อมูลสถานการณ์การเกษตรต่าง ๆ แก่อปท. โดยอปท. ควรมีการ เก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ภูมิปัญญาเกษตรในท้องถิ่น และสถานการณ์การเกษตรของ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกร เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่ทราบ ประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิต

3.1.4 การรวบรวมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น รัฐควรให้ความรู้ด้านการรวบรวม และวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่อปท. และควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการสำรวจและพัฒนาภูมิ ปัญญาท้องถิ่นให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

3.1.5 การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช รัฐควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ อปท. และอาสาสมัครเกษตร เพื่อให้สามารถวินิจฉัยศัตรูพืช พร้อมให้คำแนะนำเบื้องต้นในการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่เกษตรกรเมื่อมีการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ รวมถึงควรจัดทำสื่อ/เอกสาร เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแก่อปท.

3.1.6 การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร รัฐควรชี้แจงและทำความเข้าใจแก่อปท. เกี่ยวกับการสำรวจหาความต้องการความรู้ในการพัฒนาอาชีพและการรวมกลุ่ม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ สำคัญ เพราะข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม จะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการพัฒนาหรือ ส่งเสริมอาชีพ โดยควรเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทุกด้าน

3.1.7 การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม รัฐควรชี้แจงและทำความเข้าใจถึงบทบาทใน การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่มให้อปท. เข้าใจถึงประเด็นที่ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐและ อปท. เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันในระดับพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนข้อมูลคำแนะนำแหล่งความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การจัดการและ การตลาด

3.1.8 การกระจายพันธุ์ รัฐควรจัดทำแปลงแม่พันธุ์สำหรับการขยายพันธุ์ดีสู่ เกษตรกร ในการดำเนินการด้านกระจายพันธุ์ควรดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐ และอปท. ในทุก ขั้นตอนการดำเนินการ เนื่องจากอปท. ยังขาดความรู้และความชำนาญในการขยายพันธุ์ดีสู่ เกษตรกร และควรอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของอปท. ในด้านนี้ให้มากขึ้น

3.1.9 ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1) **การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร** รัฐควรชี้แจงและทำความเข้าใจให้ อปท. เข้าใจขั้นตอนการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของ กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งขั้นตอนการรวบรวมปัญหา/ความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของ

เกษตรกรควรดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐและอปท. เนื่องจากอปท. อยู่ในพื้นที่จะทราบปัญหาของเกษตรกร

2) การลงทุนทางธุรกิจการเกษตร รัฐควรชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งทุน/สนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มอาชีพ เพื่อดำเนินการตามแผนการลงทุนทางธุรกิจ เป็นการส่งเสริมซึ่งเน้นกระบวนการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้มีการออมและการระดมทุนของชุมชน เพื่อส่งเสริมอาชีพและมีการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรในชุมชน ทำให้เกิดอาชีพการเกษตรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน

3) การจดทะเบียนสมาชิกศูนย์บริการฯ รัฐควรชี้แจงเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวสมาชิกศูนย์บริการฯ ให้แก่อาสาสมัครเกษตรที่สมัครใจและขึ้นทะเบียนไว้ในการให้ข้อมูลด้านการเกษตรและข้อมูลในชุมชนที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล รวมทั้งควรให้ความรู้แก่อปท. ในการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว

4) การตั้งศูนย์บริการฯ และให้บริการ รัฐควรชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทภารกิจแต่ละคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ และอปท. เพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของอปท. ให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงควรมีการตั้งคณะกรรมการจากหลายฝ่ายเพื่อศึกษาและแก้ไขระเบียบการจัดตั้งศูนย์บริการฯ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนให้สามารถให้บริการแก่เกษตรกร ณ จุดเดียว และมีการบูรณาการ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะของอปท. ในการดำเนินการตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุเป้าหมาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา ซึ่งจะทำให้การถ่ายโอนภารกิจเป็นไปตามเป้าหมาย ดังนี้

1. กรมส่งเสริมการเกษตร

1.1 ควรชี้แจงทำความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติทุกระดับให้ชัดเจน ทั้งด้านงบประมาณบุคลากร และบทบาทหน้าที่ รวมถึงควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างอปท. กับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อทำความเข้าใจและกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ให้กับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และพนักงานส่วนตำบล สมาชิกอบต. ในการดำเนินการร่วมกัน

1.2 ควรระบุงบประมาณที่ถ่ายโอนให้กับ อปท. เพื่อให้ อปท. ได้จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น แบบกระจายระหว่างงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐาน กับงบประมาณด้านอาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรและเปิดให้บริการภารกิจต่างๆ แก่ประชาชนในปี 2553 ได้ตามแผน

1.3 ควรมีการประสานงานกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการชี้แจงให้ข้อเสนอแนะ และทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ ควรมีโครงการนำร่องถ่ายโอนภารกิจไปลงปฏิบัติ เพื่อจะได้ศึกษาและหาทางแก้ไข และควรทำให้เกิดความต่อเนื่องชัดเจน มีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษา ติดตามความก้าวหน้าของการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อที่จะได้ดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ป้องกันการทำงานที่ไม่เต็มความสามารถหรือทำงานเพื่อหวังผลงานเท่านั้น

1.4 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอแต่ละแห่ง ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับ อปท. แต่ละแห่ง แบบตัวต่อตัว มีการประสานงานกับท้องถิ่น จังหวัด หรือผู้รับผิดชอบ เพื่อช่วยชี้แจงทำความเข้าใจทั้งจากและเอกสาร เน้นย้ำเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เรื่องการทำงานแบบบูรณาการให้มีการทำงานแบบมีส่วนร่วมให้มากขึ้น โดยใช้ความรัก ความผูกพัน เพื่อช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น

1.5 ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ของอปท. เพิ่มขึ้น

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 อปท. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านการเกษตร หรือเจ้าหน้าที่ด้านพัฒนาชุมชนเพื่อดูแลงานที่รับการถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์ในการกิจที่ถ่ายโอนให้เกษตรกรและประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าใจประโยชน์ที่ได้รับจากการถ่ายโอนภารกิจในแต่ละประเด็น

2.2 ควรปรับบทบาทในการพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับปัญหาในแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 เนื่องจากการปฏิบัติภารกิจที่ถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตรทั้ง 9 ภารกิจ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล และเจ้าหน้าที่จาก อปท. เป็นต้น ซึ่งบุคลากรดังกล่าว คือผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ และใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด และเพื่อช่วยให้อปท. สามารถให้บริการภารกิจ ที่รับถ่ายโอนจากกรมส่งเสริมการเกษตรทั้ง 9 ภารกิจ แก่เกษตรกรหรือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในปี 2553 จึงควรควรศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจดังกล่าว ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกคนในระดับจังหวัด ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ และเจ้าหน้าที่จาก อปท. เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการถ่ายโอนภารกิจ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรศึกษาการปฏิบัติงานจริงตามภารกิจที่ถ่ายโอนจากกรมส่งเสริม
การเกษตรทั้ง 9 ภารกิจ ของเจ้าหน้าที่ของอปท. และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำผลการวิจัย
มาพัฒนาการปฏิบัติงานตามภารกิจทั้ง 9 ภารกิจ ที่กำหนด